

Т. М. МАЛЯРЧУК*

**РОБОЧА ЗУСТРІЧ З ПИТАНЬ ПОПОВНЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО АРХІВНОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАМИ
ОСОБОВОГО ПОХОДЖЕННЯ, ТВОРЧИХ СПЛОК,
ІНШИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ**

В усі часи одним із пріоритетних напрямків архівів було і залишається поповнення Національного архівного фонду документами особового походження, управлінською документацією. Зазначене питання є надзвичайно актуальним для Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, що за своїм Положенням забезпечує реалізацію державної політики у архівній сфері. ЦДАМЛМ України існує з 1966 року і є одним із найбільших архівосховищ Європи літературно-мистецького профілю. Завданням архіву є не лише зберегти документи, які були прийняті в попередні десятиліття, а постійно розширювати джерельну базу, збагачувати Національний архівний фонд незалежної України. Питання наповнення архівного фонду набуває особливої гостроти в наш час.

При всій увазі, що традиційно приділяється цьому питанню, воно залишається найбільш проблемним. Реальною загрозою для збереженості документальних комплексів культурної спадщини є рейдерські атаки сіб, пов'язаних з чорним антикваріатом. Немає жодної гарантії, що все створене буде збережено поза межами архіву. У кінцевому результаті, це може привести до непоправних утрат цінної документальної інформації, до збіднення надбань нашої культури та історії. Держава, головним обов'язком якої є збереження культурної спадщини в інтересах нинішнього та прийдешніх поколінь, має сприяти подоланню цих негативних тенденцій.

У квітні 2011 року у відповідь на звернення Державної архівної служби України до Кабінету Міністрів України тодішній віце-прем'єр міністр Віктор Тихонов дав доручення Державній архівній службі України, Міністерству культури України, Міністерству закордонних справ України, Міністерству освіти і науки, молоді і спорту України, Міністерству юстиції України, Міністерству внутрішніх справ України, Держтелерадіо, Службі безпеки України підготувати і провести робочу зустріч із представниками зацікавлених органів та громадських організацій щодо вирішення питань поповнення Національного архівного

* *Малярчук Тамара Миколаївна* – начальник відділу формування Національного архівного фонду та діловодства Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України.

До учасників зібрання звертається Голова Державної архівної служби України О. П. Гінзбург. Зліва направо: директор ЦДАМЛМ України Л. В. Скрипка та Голова Комітету з Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка Б. І. Олійник.

фонду документами особового походження та документами творчих спілок, інших громадських організацій.

Зазначеній проблемі була присвячена робоча зустріч, що відбулася 31 травня 2011 року у приміщенні Будинку митрополита Національно-го заповідника “Софія Київська”.

У цьому заході взяли участь: Голова Державної архівної служби О. П. Гінзбург, помічник Міністра юстиції України І. Б. Матяш, Голова Комітету з Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка, Герой України, поет Б. І. Олійник, заступник керівника Головного управління документального забезпечення Апарату Верховної Ради України Л. О. Михалко, Голова Національної спілки театральних діячів України Л. С. Танюк, Голова Національної спілки кінематографістів України С. В. Тримбач, начальник Галузевого державного архіву Служби безпеки України С. А. Кокін, заступник директора Творчого об’єднання “Культура” Національної радіокомпанії України, керівник художніх фондів Українського радіо М. А. Амосов, Народний артист України та Росії, художній керівник театру драми і комедії на Лівому березі Дніпра, режисер Е. М. Митницький, Народний артист України, диригент, музикознавець, професор І. Д. Гамкало та ін.

Серед запрошених – представники установ та організацій – джерел формування НАФ, які передають документи до Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, діячі української культури і мистецтва, представники Державної архівної служби України, державних архівних установ України.

Із вступним словом до учасників зібрання звернулася Голова Державної архівної служби О. П. Гінзбург. З доповіддю виступив директор ЦДАМЛМ України Л. В. Скрипка.

У обговоренні взяли участь І. Б. Матяш, В. В. Костюченко, Л. С. Танюк, С. В. Тримбач, М. А. Амосов, С. А. Кокін, Е. М. Митницький, І. Д. Гамкало, О. І. Муратов та ін.

Результатом зустрічі стали рекомендації, які покликані сприяти вирішенню питання поповнення НАФ документами особового походження, творчих спілок, інших громадських організацій:

– Кабінету міністрів України передбачити у Державному бюджеті України кошти для будівництва нових приміщень або реконструкції існуючих за сучасними стандартами для архівних установ, зокрема Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, та їх матеріально технічного забезпечення; придбання у фізичних та юридичних осіб цінних архівних документів, друкованих видань, меморіальних речей, що характеризують історію українського літературно – мистецького процесу;

– Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності сприяти розгляду та прийняття Верховною Радою України проектів законів України, щодо охорони культурної спадщини, враховуючи унеможливлення їх реституції нащадками фондоутворювачів, та прийняття проекту Закону України “Про меценатство”;

– Міністерству юстиції України розробити дієві механізми щодо боротьби з “чорним” антикваріатом, вирішення зловоденних проблем авторського права, зокрема регулювання відносин між творцями художніх цінностей, їх спадкоємцями, правонаступниками та архівними установами, що використовують творчу спадщину діячів культури у наукових та культурно – освітніх цілях;

– Національним творчим спілкам, установам та організаціям суворо дотримуватися норм Закону України “Про Національний архівний фонд і архівні установи”, зокрема щодо комплектування архівних установ, у т. ч. ЦДАМЛМ України, документами особового походження, управлінською документацією, тощо;

– Центральному державному архіву-музею літератури і мистецтва України регулярно надавати діячам української культури, установам та організаціям літературно-мистецького спрямування консультативно-методичну допомогу щодо збереження профільних документів Національного архівного фонду, їх описання і використання їх інформації; активізувати роботу з пропаганди культурної спадщини, що зберігається в ЦДАМЛМ України, серед освітніх закладів.